

DF Revy

Dokumentationscenter gør Danmark til foregangsland i arbejdet mod tortur	4
Det moderne forskningsbibliotek	6
Forskningspublicering	10
Samspillet mellem forfatter, tekst og publikum	14
Teol-netværket	17
Temadag for Religiøse Biblioteker	18

Danmarks Forskningsbiblioteksforening – DF Revy 27. årgang nr.6, september 2004

Redaktion

Kirsten Krogh Kruuse (ansvarshavende)
Handelshøjskolens Bibliotek
Fuglesangs Allé 4
8210 Århus V
Tlf. +45 8948 6542
Fax +45 8615 9627
kin@asb.dk

Redaktionsudvalg

Adrian Price
Danmarks Veterinær- og Jordbrugsbibliotek
Tlf. 3528 2116
adrian.price@dvjb.kvl.dk

Anne Cathrine Trumpy
Danmarks Veterinær- og Jordbrugsbibliotek
Tlf. 3528 2147
act@kvl.dk

Susanne Dalsgaard Krag
Det Teologiske Fakultets Bibliotek
Aarhus Universitet
Tlf. 8942 2315
krag@teologi.au.dk

Abonnement

Årsabonnement for ikke medlemmer 375 DKK
plus porto.

Meddelelser om adresseændring og andet der
vedrører ekspedition af DF-Revy, bedes rettet til:
DF's sekretariat

Hanne Dahl
Statsbiblioteket
Universitetsparken
8000 Århus C
Tlf. 8946 2207
Fax 8946 2220
df@statsbiblioteket.dk

Deadlines

DF Revy nr. 7, 22. september
DF Revy nr. 8, 27. oktober
DF Revy nr. 1, 2005, 24. november
Manuskripter kan overføres elektronisk som fil
til redaktionens e-mailadresse eller afleveres på
diskette (Word / Word-Perfect)

Annoncer

1/1 side: 3300 kr.
1/2 side: 1800 kr.
Gentagelsesrabat 15%. Ved indrykning i en hel
årgang gives 25% rabat.
Priserne er excl. moms, foto-, layout- og
reproarbejde og evt. farvetillæg.

Alle henvendelser vedrørende annoncer bedes
rettet til redaktionen. (Se adresser ovenfor)

Grafisk design og fotos

Hreinn Gudlaugsson

Tryk

Kongsvang Bogtrykkeri A/S
Oplag: 1100
ISSN 0106-0503

**4 Dokumentationscenter gør Danmark til
foregangsland i arbejdet mod tortur**

Af Tue Magnussen

6 Det moderne forskningsbibliotek

Af Susanne Dalsgaard Krag

10 Forskningspublicering

Af Kirsten Krogh Kruuse

12 & 16 Kort nyt

14 Samspelet mellem forfatter, tekst og publikum

Af Bodil Christensen

17 Teol-netværket

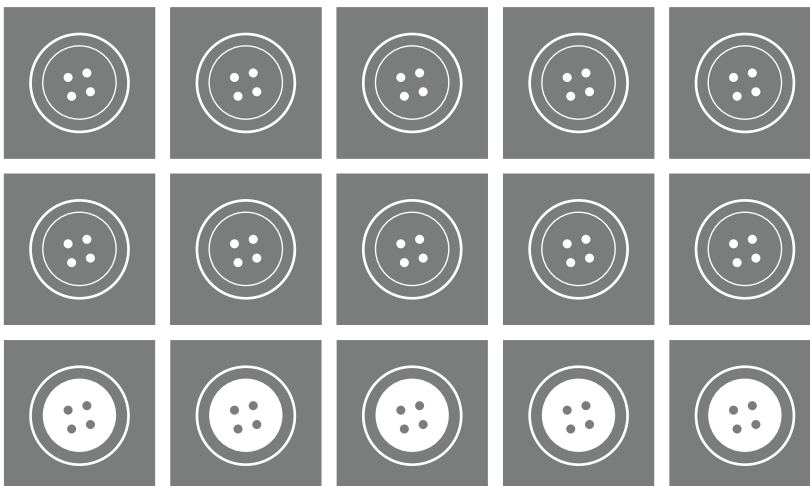
Af Katrine Raatz

18 Temadag for Religiøse Biblioteker

19 Mødekalender

Fra Baglinjen

Erhvervsdag 2004: fra studium til job

Fra Redaktionen

Det bliver spændende at se, hvordan denne storstilede satsning på højteknologisk forskning vil påvirke bibliotekerne

”Regeringen ønsker, at Danmark skal være et af verdens absolut førende højteknologiske lande. Vi skal til stadighed udvikle vores evne til at konkurrere på viden. Det er afgørende, for at vi kan fastholde og videreudvikle vores velstand og velfærd.”

Sådan indledes Videnskabsministeriets rapport ”Fokus på fremtiden”, der blev udsendt i august. Regeringen vil i efteråret fremsætte et lovforslag om en højteknologifond, der skal investere i højteknologisk forskning og innovation inden for bioteknologi, nanoteknologi samt informations- og kommunikationsteknologi.

Det er planen, at fonden skal tilføres en startkapital over finansloven på 3 mia. kr. i 2005 og herefter gradvis opbygges til en kapital på 16 mia. kr. i 2012. Fonden skal bruge afkastet af kapitalen til sit virke,

men vil dog ekstraordinært få tilført yderligere 100 mio. kr. til uddeling i 2005.

Det bliver spændende at se, hvordan denne storstilede satsning på højteknologisk forskning vil påvirke bibliotekerne. I første omgang vil bibliotekerne understøtte forskningen med dokumenter og information, men på et tidspunkt vil resultaterne af forskningen sikkert vende tilbage til bibliotekerne i form af teknologiske forbedringer.

Bibliotekerne har ikke ligget på den lade side, når det gælder udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologi, og hele sektoren har nydt godt af, at de store biblioteker i kraft af deres stordriftsfordele har kunnet fungere som lokomotiver for de mindre biblioteker.

To biblioteker under Aarhus Universitet har i sommer gennemført et samarbejdsprojekt med Statsbiblioteket og firmaet Codeco om indsættelse af elektroniske mikrochips i bøgerne. Den teknologiske satsning betyder, at de studerende nu kan betjene sig selv døgnet rundt. De to biblioteker har hermed foretaget et gevaldigt spring fremad, og andre biblioteker kan høste fordelene af de erfaringer, som bliver gjort i projektet.

Læs mere om chips og biblioteksudvikling inde i bladet.

Forsidebilledet er tegnet af Claus Seidel og er fra Det Kongelige Biblioteks årsberetning 2003.

Årsberetningen er omtalt inde i bladet.

Dokumentationscenter gør Danmark til foregangsland i arbejdet mod tortur

Af Tue Magnussen

Verdens første og stadig førende dokumentationscenter og bibliotek for torturspørgsmål vil intensivere sit arbejde for at levere information og litteratur om tortur til både den danske og udenlandske offentlighed.

Tue Magnussen
Kommunikationskoordinator, cand.mag.
Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre
tm@rct.dk

Pionerrolle

Verdens første og stadig førende dokumentationscenter og bibliotek for torturspørgsmål befinder sig i det centrale København. Det hænger sammen med Danmarks pionerrolle i arbejdet mod tortur. Allerede i 1970'erne satte Amnesty Internationals danske lægegruppe fokus på arbejdet mod tortur og stiftede i 1982 det første behandlingscenter for torturofre, Rehabiliteringscenteret for Torturofre(RCT).

Dokumentationscenteret, der oprindeligt blev startet i 1987 i tilknytning til RCT på Rigshospitalet af læge Inge Genefke og bibliotekar Svend Bitsch Christensen, overgik i 1997 til IRCT, det Internationale Rehabiliteringsråd for Torturofre, men er fra juli 2004 nu en del af RCT, Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre.

De to anti-torturorganisationer, der begge er hjemmehørende i Borgergade i København, har netop – bistået af hoveddonatoren, det danske udenrigsministerium – gennemgået en reorganisering af den indbyrdes arbejdsdeling, hvorefter RCT i endnu højere grad skal udvikle sig til et videns- og forskningscenter, mens IRCT især skal koncentrere sig om internationale opgaver som fortalervirksomhed.

– Dokumentationscenteret spiller en meget afgørende rolle for både vores

forskning og arbejdet med at videreudvikle os til det førende videns- og forskningscenter. Dokumentationscenteret har en vigtig både intern og ekstern rolle, siger leder af RCT's forskningsafdeling, psykolog Edith Montgomery. Hun fortæller, at udover RCT's egne forskere huser man flere Ph.d.- og specialestuderende, som ofte indgår i et frugtbart studie- og forskningsmiljø med RCT's forskere og behandlere.

RCT forsker i konsekvenser af tortur (psykiske, fysiske, sociale) både for den enkelte torturoverlever og for de torturramte samfund. Endvidere forskes i behandlingsmetoder samt årsager til og forebyggelse af tortur. Det overordnede formål er at udvikle kvaliteten og effekten af RCT's og partneres indsats inden for rehabilitering af torturoverlever samt forebyggelse af tortur og organiseret vold.

I praksis er RCT's forskningsindsats koncentreret omkring følgende strategier:

- at videreudvikle specifik viden om diagnostik, resultater og rehabiliteringsmetoder
- at evaluere og kvalitetsudvikle det samlede rehabiliteringsforløb
- at forske i forebyggelsen af tortur og organiseret vold
- at systematisere og udvikle viden om indsatser rettet mod fællesskaber
- at udvikle viden om torturoverlever og deres familiers sociale integration i Danmark.

Tættere på brugerne

Det internationalt anerkendte dokumentationscenter rummer i dag mere end 45.000 enheder omfattende først og fremmest bøger, rapporter og artikler, men også en samling af fotografier, tegninger og AV-materiale. Hovedparten er registreret i databaser, som er tilgængelige på internettet via RCT's hjemmeside.

Nu bruger dokumentationscentret CDS/ISIS-webversionen, men man håber fremover at kunne konvertere data, så man kan få et endnu tættere samarbejde med den danske forskningsbiblioteksverden, som man føler sig som en naturlig del af.

– Det vil få os tættere på brugerne, hvis ”vi taler samme sprog”. I dag kommer f.eks. de fleste studerende i kontakt med dokumentationscentret via RCT's hjemmeside og ikke direkte gennem bibliotek. dk, siger bibliotekar Kirsten Reimer.

Den megen omtale af tortur i kølvandet på afsløringerne af amerikanske soldaters tortur i Abu Graib-fængslet i Irak og den efterfølgende danske debat betyder mange henvendelser til RCT. Dokumentationscenteret spiller en vigtig rolle ikke alene som RCT's institutionelle hukommelse, men også ved hurtigt og effektivt at kunne fremfinde internationale rapporter til både RCT's informationsarbejde og for at tilfredsstille journalisters forespørgsler.

”Jo mere begivenhederne omkring os sætter tortur og dens konsekvenser i fokus, desto mere understreger det vigtigheden af oplysning og information”

Som det førende bibliotek internationalt får centret naturligvis også mange henvendelser fra udlandet. En fjerdedel af forespørgslerne udefra kommer fra udlandet. Det drejer sig både om enkeltpersoner, som f.eks. læger og journalister, eller fra et af de ca. 200 centre, der findes verden over – ofte startet på dansk initiativ.

Biblioteket har fra sin start deltaget i den europæiske koordinationskomite for menneskeretsdokumentation, ECCHRD's arbejde og især i udviklingen af dokumentationsnetværket HURIDOCS.

– Vi har en vigtig opgave med fortsat at understøtte forskning i Danmark og internationalt omkring tortur, men det er mindst ligeså vigtigt at stå til rådighed med baggrundsstof og informationer for journalister, sundhedsfagligt personale, studerende og i det hele taget enhver i både den danske og internationale offentlighed, der beskæftiger sig med problemet tortur. Den grusomme tortur i de irakiske

fængsler viser, at den opgave bliver stadig vigtigere. Jo mere begivenhederne omkring os sætter tortur og dens konsekvenser i fokus, desto mere understreger det vigtigheden af oplysning og information, siger dokumentationscentrets leder, bibliotekar Sven-Erik Baun, der – sammen med dokumentalist Ion Iacos og bibliotekar Kirsten Reimer – står for den daglige drift.

Biblioteket er åbent for alle, og med en placering i stueetagen i RCT's bygning i Borgergade i det centrale København kommer der også lånere ”ind fra gaden” uden den forudgående aftale, som man ellers foretrækker. Alle får en imødekommende behandling, men bibliotekets specialiserede samling gør, at mange skoleelever i første omgang opfordres til at bruge det lokale folkebibliotek og først i anden omgang trække på dokumentationscentrets samlinger.

Udover at læse eller studere i Dokumen-

tationscenters åbningstid har RCT også et begrænset antal studiepladser i tilknytning til forskningsafdelingen.

Danmark er internationalt foregangsland i arbejdet mod tortur. Danske regeringer har diplomatisk arbejdet for at forbudet mod tortur er blevet slået fast i FN's konvention mod tortur, som blev vedtaget i 1984 og trådte i kraft 1987, og danske menneskerettighedsforkæmpere startede tidligt et behandlings- og rehabiliteringsarbejde for torturofre, der siden blev fulgt op med forskning og dokumentation for også at forebygge tortur.

Hovedparten af dokumentationscentrets materiale er tilgængeligt via RTC's hjemmeside: www.rct.dk
Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT)

Det moderne forskningsbibliotek

Af Susanne Dalsgaard Krag

I Politiken lørdag den 20. marts i år kunne man se en helsides annonce for Socialdemokraterne med overskriften "Næste generation skal være klogere end os".

Susanne Dalsgaard Krag

Biblioteksleder

Det Teologiske Fakultets Bibliotek, Aarhus Universitet
krag@teologi.au.dk

Annoncen viste et billede af partiformand Mogens Lykketoft med nytrimmet skæg og i bedste skolemesterstil sammen med en flok unge mennesker på et skolebibliotek. I annoncen kobles uddannelse og biblioteker direkte sammen, og signalet er ikke til at tage fejl af. Det er uddannelse, der er vejen til fremtiden, og som biblioteksmenneske, er det jo dejligt at se, at bibliotekerne spiller en vigtig rolle i dette billede.

Et 'laboratorium' i udvikling

Biblioteket ved Det Teologiske Fakultet er et meget fint eksempel på et bibliotek med en meget stor og spændende samling (ca. 150.000 bind) af litteratur inden for det teologiske og religionsvidenskabelige område. Biblioteket er på trods af sin relativt lave alder det største af sin art i Danmark, og det vidner om den betydning, fakultetet har tillagt biblioteket. Her er underviserne og de studerendes 'laboratorium' – et uundværligt led i forskning og uddannelse. Samlingen, som i mange tilfælde er unik, vil fortsætte med at spille en rolle som fysisk bibliotek, men det bliver samtidig en udfordring at gribe den udvikling, der bevæger sig imod elektronisk adgang som et afgørende supplement til de fysiske samlinger.

Invitation til forandring

Biblioteket har gennem hele sin levetid fungeret som et bibliotek, der i udpræget grad har lagt vægt på forskningen. Biblioteket er grundlagt i 1942 og har gennem

årene haft fire biblioteksledere, som alle har været teologer, og at det har været et højt prioriteret bibliotek, kan man måske få en fornemmelse af, når man ser på rækken af navnkundige biblioteksledere. Alle fire har været store kulturpersonligheder, og en blev efterfølgende rektor for Aarhus Universitet, og en anden er nu biskop i Roskilde Stift.

Foruden den faglige leder har biblioteket været bemandet med to overassistenter, som begge var ansat på biblioteket i en meget lang årrække. Hovedopgaverne på biblioteket har i høj grad drejet sig om at pleje den store bogsamling, og selve biblioteksbetjeningen er blevet klaret af skiftende studentervagter.

Bibliotekets hovedmålgruppe har været forskerne, og de studerende har først for alvor haft et ærinde på biblioteket, når de er kommet til specialeskrivningen. I efteråret 2002 blev stillingen som biblioteksleder imidlertid slået op til besættelse i april 2003. Det var ikke uden en vis skepsis blandt fakultetets ansatte, at man for første gang i bibliotekets historie valgte at besætte stillingen som biblioteksleder med en faguddannet bibliotekar, men det var fakultetets ønske at ansætte en person, som kunne føre biblioteket ind i den elektroniske tidsalder.

Samtidig med ansættelsen af en ny biblioteksleder valgte bibliotekets to trofaste assistenter at fratræde stillingerne, og der

blev banet vej for et generationsskifte. Det nuværende personale består således af bibliotekslederen (37 timer om ugen) bistået af en fagreferent (7 timer), som skal sikre det faglige indhold, samt to medhjælpere (tilsammen 32 timer) samt seks studentervagter (32 timer) Med dette personale er vi gået i gang med at omstille os til fremtiden.

Studiemiljø og brugervenlighed

En af de første opgaver, vi tog fat på, var en nyindretning af biblioteket i sommeren 2003. En del af biblioteket, som har et grundareal på 1700 kvadratmeter, blev inddraget til et åbent studiemiljø med gruppearbejdspladser, IT-arbejdsstationer og undervisningslokale. Det gik ud over de individuelle læsepladser, som blev reduceret fra 195 til 150 pladser, men til gengæld er studiemiljøet på fakultetet blevet styrket, og biblioteket opfylder nu funktionen som et naturligt samlingssted for de studerende, og biblioteket er blevet en levende arbejdsplads, som også nu benyttes af de yngre årgange, som ikke alle følte, at de tidligere havde et ærinde på biblioteket.

Et af de mål, biblioteket vil leve op til, er at sætte fokus på brugervenligheden. Dette gøres ved at sætte os i brugerens sted og sikre, at de systemer, vi stiller til rådighed, skal være så selvinstruerende som muligt. Et eksempel er en simpel ting som ny skiltning på gavle og hylder for at lette adgangen til den fysiske samling. Med

Som det første danske forskningsbibliotek kan vi nu springe frem til næste generation af biblioteksteknologi – den elektroniske microchip.

en bogsamling på 150.000 bind på åbne hylder er det meget vigtigt at gøre det let og overskueligt at finde frem til bøgerne.

Undervisning

I dag er let adgang til information af afgørende betydning. Det gælder for undervisning, og det gælder for samfundet i almindelighed. Der er et konstant behov for at videreudvikle de metoder, vi anvender i læring og undervisning, så de understøtter fleksibilitet og mulighed for individualisering. Forskning og uddannelse skal måle sig med det bedste i Danmark og den store verden, og adgang til relevant og kvalitetssikret information er den væsentligste forudsætning for at udvikle videnssamfundet i Danmark. Et af de fremtidige indsatsområder på biblioteket bliver derfor også mere undervisning og formidling. De hidtidige kurser i litteratursøgningsteknik på vores eget bibliotek og på Statsbiblioteket kan med det nye IT-undervisningslokale forstærkes. Målet er med nutidens begreber, at sikre, at alle studerende lærer at varetage egen videnstyring og informationsbehov og løbende opbygger og videreudvikler deres informationskompetencer.

Døgnåbent og chips

I 2002 blev der etableret døgnadgang til biblioteket. Adgangen fungerer således, at alle studerende kan bruge studiekortet som adgangskort til biblioteket i 24 timer i døgnet. Denne ordning fungerer til alles tilfredshed og bliver flittigt benyttet året rundt. Alle studerende bliver tilbudt et personligt password til fakultetets IT-system og får på den måde adgang til personlig serverplads, hvor man kan gemme dokumenter og opgaver. Vi har dog stadig en snærende begrænsning

De nye studerende får introduktion til biblioteket ved semesterstart

i døgnadgangen, for man kan ikke låne bøger uden for den korte bemandede åbningstid. Dette skyldes, at bibliotekets bøger ikke er stregkodede, hvorfor al udlån stadig foregår manuelt.

Det har derfor været et længe ønsket projekt at få automatiseret udlånsprocesserne, og nu tager vi skridtet og kan faktisk drage fordel af at komme sent med, fordi vi nu som det første danske forskningsbibliotek kan springe frem til næste generation af biblioteksteknologi – den elektroniske microchip.

I sommeren 2004 sætter vi elektroniske chips i samtlige udlånsaktive bøger og etablerer udlånsterminal og elektronisk tyverisikring. Det bliver et stort arbejde. I chippen lagres oplysninger om bogen, og der laves en kobling til bibliotekssystemet, således at man til en hver tid kan se bogens status, dvs. om den står på hylden eller allerede er udlånt. Biblioteket deltager sammen med Moesgaard Biblioteket ved Aarhus Universitet (Etnografi, Midaldalderarkæologi, Forhistorisk Arkæologi og Center for Nordatlantiske Studier) i et samarbejdsprojekt med Codeco/Statsbiblioteket om at teste chipsteknologien på et forskningsbibliotek. Når denne artikel læses, vil vi forhåbentlig have sat de første 75 000 chips i vores bøger, og næste år følger de næste 75 000. Vi har valgt at dele projektet op i to dele, således at vi tager udlåns-samlingen første år og læsesalsbøgerne næste år. Foruden mulighederne for selvbetjening gør chipteknologien det lettere at holde styr på samlingerne, idet man med en sender kan genfinde fejlplacerede bøger på hylden. Og for lærere og studerende bliver fremskridtet især synligt i, at man fra semesterstart i september vil kunne låne bøger ved selvbetjening i døgnets 24 timer.

Kravene fra omverdenen

De danske universitetsrektorer har i januar 2003 formuleret en række krav til forskningsbibliotekerne i den fremtidige uddannelses- og forskningsverden. Rektorerne overordnede målsætning er, at universitetsbibliotekerne skal understøtte kravene til nye undervisningsformer, og nøgleordene er: videndeling, IT, skræddersyede tjenester, synliggørelse og information til tiden. De går endog så vidt som til at sige, at det i visse tilfælde kan være hensigtsmæssigt at nedlægge biblioteker i deres fysiske form. Her tænkes mest på bibliotekerne inden for de teknisk/natur- og sundhedsvidenskabelige discipliner, hvor behovet for hurtig og let adgang til informationer med umiddelbar nyhedsværdi er af afgørende betydning.

Med den nye universitetslov og uddannelsesreformen lægges der op til, at studerende skal hurtigere igennem uddannelsessystemet, uden det går ud over kvaliteten i uddannelsen. Der vil blive lagt vægt på uddannelsernes erhvervs-sigte med mulighed for forskellige såkaldte kompetenceprofiler.

Bibliotekerne vil komme til at opleve en efterspørgsel fra såvel studerende som lærere i retning af let adgang til informationerne, flere elektroniske ressourcer, undervisning, personlige, skræddersyede tjenester samt adgang døgnnet rundt. Forskningsbibliotekernes rolle flytter sig derfor i disse år fra samling til adgang, fra katalog til portal, fra fysisk til elektronisk bibliotek og fra enkeltbibliotek til samarbejde og netværk

Universiteterne vil i de kommende år i stigende grad opleve en konkurrence om de studerende. Det er ikke utænkeligt, at de studerende, når de skal vælge uddan-

nessted, vil kigge på, hvilke biblioteker der er i stand til at stille de mest relevante elektroniske ressourcer til rådighed. Vi skal ligeledes forvente, at fremtidens forskere også vil søge derhen, hvor tilbudet er størst og forhindringerne færrest.

Fremtidens studerende skal komme, fordi vi har de bedste uddannelser, lærere, omgivelser og studentertilbud. Derfor skal biblioteket også kunne måle sig både nationalt og internationalt ved at stille de bedste samlinger, databaser, elektroniske tidsskrifter og bøger til rådighed. Og man skal kunne komme til det på alle tidspunkter af døgnnet og på en enkel og selvinstruerende måde. Det er udfordringerne og det miljø, hvori det fremtidige forskningsbibliotek skal finde sit ståsted.

(Artiklen er en revideret udgave af en artikel, som publiceres i Det Teologiske Fakultets Årsskrift 2003)

Fremtidens studerende skal komme, fordi vi har de bedste uddannelser, lærere, omgivelser og studentertilbud.

Find....

..titlerne som
blev oversat

fordi ingen fandt dem

EBSCO's nye tjeneste
A-to-Z, præsenterer alle
deres fuldttekst-titler i en
samlet liste. Nu er det slut
med detektivarbejde blandt
e-tidsskrifter, databaser,
og forlagspakker – EBSCO
kombinerer alle bibliotekets
kilder i en komplet liste;
let og overskueligt

**Opdag hvordan EBSCO's
A-to-Z forenkler søgningen
efter den information som
deres slutbrugere ønsker og
efterspørger !**

<http://atoz.ebsco.com>

www.ebsco.com

P.O. Box 204 • 1430 AE Aalsmeer • Nederland
tel: +31-297-386 386 • fax: +31-297-386 387 • mailnl@ebsco.com

EBSCO
INFORMATION SERVICES

CUSTOMER FOCUSED CONTENT DRIVEN

Forskningspublicering

Af Kirsten Krogh Kruuse

I løbet af sommeren er der sket flere tiltag for at forbedre adgangen til den offentligt finansierede forskning. Der er nu politiske initiativer undervejs både i Storbritannien, EU og USA. Selv om initiativerne er indbyrdes uafhængige, er der påfaldende lighedspunkter mellem dem.

Kirsten Krogh Kruuse
Forskningsbibliotekar
Handelshøjskolens Bibliotek i Århus
kin@asb.dk

Engelsk parlamentsrapport anbefaler fri adgang til forskningspublikationer

En komité nedsat af det engelske parlament anbefaler i en rapport¹, som udkom den 20. juli, at offentligt finansieret forskning gøres frit tilgængelig for offentligheden.

Rapporten, som er udarbejdet af Science and Technology Committee under House of Commons, tager udgangspunkt i de høje abonnementspriser på videnskabelige tidsskrifter. Priserne på de store forlagspakker med tidsskrifter er blevet så høje, at bibliotekerne ikke længere kan stille et tilstrækkeligt udvalg af litteratur til rådighed på andre områder. Der peges endvidere på det paradoks, at offentlige midler bruges på at købe resultaterne af den offentligt finansierede forskning.

Rapporten har flere anbefalinger, hvoraf nogle få skal nævnes her:

- Den engelske regering bør stille midler til rådighed for universiteterne til oprettelse af elektroniske arkiver med fri adgang.
- En central instans bør overvåge oprettelsen af arkiverne.
- Forskerne bør have pligt til at deponere deres artikler i arkivet.
- Regeringen bør undersøge, om det kan lade sig gøre at indføre en politik for fastholdelse af forfatterens ophavsret.
- Der bør oprettes en fond, som forskerne kan søge, når de vil offentliggøre deres artikler i et videnskabeligt tids-

skrift med fri adgang. Disse tidsskrifter opererer med betaling fra forfatterne, eller rettere deres institutioner, til dækning af omkostningerne ved driften af tidsskriftet, herunder bedømmelse af indholdet og redigering. Komitéen anbefaler, at man undersøger omkostningerne ved denne model nærmere.

Komitéen kommer omkring mange aspekter i den 118 sider lange rapport. Publiceringsprocessen, adgangen til forskningen, omkostningerne ved tidsskrifterne, bibliotekernes økonomi, institutionelle arkiver, ophavsret, betalingsmodeller og forskningsbedømmelse er alt sammen at finde. Til slut understreges det, at problemet er internationalt, og den engelske regering anbefales at gå foran i udviklingen af nye initiativer omkring forskningspublicering.

EU undersøger markedet for videnskabelig publicering

Europa-Kommissionen iværksatte den 15. juni en undersøgelse² af den økonomiske og tekniske udvikling inden for videnskabelig publicering i Europa. Undersøgelsen skal fastslå, hvilke betingelser, der er nødvendige, for at markedet kan fungere optimalt, og hvordan Kommissionen kan imødekomme disse betingelser. Undersøgelsen vil behandle emner, som diskuteres i øjeblikket, herunder fremtiden for de trykte tidsskrifter, prisstigningernes indflydelse på forskernes adgang til information, fri adgang til forskningen, forskernes ophavsret og forlagernes økonomiske interesser.

Kommissionen ønsker svar på spørgsmålene:

- Hvilke ændringer sker der i Europa?
- Hvad og hvem kan skabe forandringer? Er der modstand mod positive forandringer?
- Hvilke konsekvenser er der for brugerne?

Undersøgelsens resultater vil foreligge i 2005.

Amerikanske politikere støtter fri adgang til forskning

Også i USA er der initiativer undervejs, som understøtter den frie adgang til forskningen. Appropriations Committee under repræsentanternes hus i den amerikanske kongres anbefaler, at der gives fri adgang til forskningsartikler fra National Institute of Health. Kongressen skal nu tage stilling til forslaget, som indebærer, at National Institute of Health giver fri adgang til offentligt finansieret forskning gennem databasen PubMed Central³.

Artiklerne vil i de fleste tilfælde blive tilgængelige et halvt år efter publicering, men i tilfælde hvor National Institute of Health betaler for udgivelsen, vil der være fri adgang med det samme. National Institute of Health offentliggjorde i maj 2004 en rapport med titlen *Access to Biomedical Research*⁴. Denne rapport ligger til grund for forslaget om fri adgang.

Fri adgang til forskningspublikationer?
Følg med på SPARCs hjemmeside www.arl.org/sparc

Følg med på SPARCs hjemmeside

Udviklingen i forskningspubliceringen kan følges på SPARCs hjemmeside⁵. SPARC står for Scholarly Publishing and Academic Publishing Resources Coalition og er en koalition af forskningsbiblioteker og organisationer, der arbejder for at øge tilgængeligheden af den offentlige forskning.

DEF-rapport om ophavsret

I DEF-samarbejdet indgår e-publicering som et programområde. Herfra udkom i juli rapporten *E-publicering – ophavsretlige spørgsmål*⁶, som er udarbejdet af Harald v. Hielmcrone. Rapporten beskriver de retlige forhold omkring forskeres

ophavsret, og det er undersøgt, hvordan publicering og arkivering foregår i dag.

I rapporten anbefales det, at universiteterne og de højere læreanstalter formulerer en publiceringsstrategi, der tilgodeser

- forskernes behov for meritering og kommercielle muligheder
- hensynet til institutionens synlighed
- ønsket om at sikre åben adgang til danske forskningsresultater og forskningsformidling i en international sammenhæng.

Endvidere anbefales det forskerne at indgå ikke-eksklusive aftaler med forlagene.

Noter

- 1 Science and Technology Committee, House of Commons (2004). *Scientific Publications: Free for all?* London: The Stationery Office Limited. Lokaliseret den 12. august 2004 på: www.publications.parliament.uk/pa/cm/cmsctech.htm.
- 2 www.europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr1506en.cfm
- 3 www.pubmedcentral.nih.gov
- 4 www.arl.org/sparc/taxpayer/NIH_access_report.pdf
- 5 www.arl.org/sparc
- 6 Hielmcrone, H. v. (2004). *E-publicering – ophavsretlige spørgsmål*. Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek. Rapporten kan hentes på: www.deflink.dk/nyheder/nyheder2.asp?id=1477

PennWell Books Offers Petroleum Information from a Global Perspective

Our Topics Include:

- Reference Materials
- Nontechnical Series
- Business
- Drilling
- Refining & Processing
- Reservoir Engineering
- Offshore
- Production
- Pipelines & Storage
- Electric Power

www.pennwellbooks.com

For more information contact:

JN Publishers Representative

Tel: +45.47174048

Fax: +45.47175200

E-mail: norbye@tiscali.dk

Nyt geografisk studiecenter i London

Af Kirsten Krogh Kruise, kin@asb.dk

Den nye glaspavillon ved Royal
Geographical Society. >
Foto © James Morris
Royal Geographical Society.

Den 8. juni åbnede det engelske Royal Geographical Society¹ et nyt studiecenter i London. Studietret giver adgang til en af verdens største geografiske samlinger, som består af mere end to millioner kort, bøger, kulturgenstande og dokumenter. Samlingen fortæller historien om 500 års geografiske opdagelser og forskning. Gennem støtte fra the Heritage Lottery Fund er det geografiske selskab blevet i stand til at bevare samlingen for fremtiden. Offentligheden har fået adgang til materialerne, og der tilbydes undervisningsprogrammer for skoler.

Royal Geographical Society blev stiftet i 1830 for at fremme den geografiske videnskab. I dag har selskabet ca. 13.300 medlemmer og udgiver tre videnskabelige tidsskrifter, en forskningsbulletin, et nyhedsbrev og et populært magasin.

Offentligheden kan få adgang til samlingerne i en ny tilbygning med udstillingsområde, læsesal og undervisningsfaciliteter. Selskabets online-katalog over bøger, kort, dokumenter, genstande og fotografier er endvidere tilgængelig på adressen www.rgs.org/collections.

Specialsamlinger

Royal Geographical Society har mange spændende specialsamlinger, bl.a. papirerne efter Dr. David Livingstone og Henry Morton Stanley, som udforskede Afrika i 1800-tallet.

Ekspeditionerne til Antarktis, som havde deres storhedstid i begyndelsen 1900-tallet, er også dokumenteret i samlingerne. Fra denne periode er

Ekspeditionsskibet Endurance fastfrosset i
isen ved Antarktis. >
Foto: Frank Hurley, Imperial Trans Antarctic
Expedition 1914-1917.
Royal Geographical Society.

især Robert F. Scotts og Ernest H. Shackletons ekspeditioner blevet kendt på grund af deres forgæves anstrengelser i kapløbet om at være den første, der henholdsvis nåede frem til Sydpolen og krydsede Antarktis.

Scotts sidste ekspedition, der havde Sydpolen som mål, endte tragisk. Scott måtte ved ankomsten til Sydpolen den 17. januar 1912 konstatere, at norske Roald Amundsen havde nået målet en måned tidligere. På tilbagevejen omkom Scott og hans ekspedition. I 1914 startede British Imperial Trans-Antarctic Expedition under Shackletons ledelse. Det var planen at krydse Antarktis med hundslæder, men inden landgangen blev ekspeditionsskibet Endurance fanget i ismasserne og frøs fast. Mandska-

bet overvintrede på skibet i håb om, at tøvejret næste sommer ville sætte dem fri, men ni måneder senere blev Endurance knust af isen. Det lykkedes mandskabet at krydse pakisen og nå frem til Elephant Island, hvorfra Shackleton og en lille gruppe mænd tog af sted efter hjælp i en redningsbåd, som var bjærget fra Endurance. Efter svære prøvelser kom de frem til en hvalfangerstation, og herfra sejlede et skib tilbage til Elephant Island og fik reddet resten af mandskabet. Ekspeditionsfotografen Frank Hurleys optagelser fra ekspeditionen er bevaret, og nogle af negativerne er i Royal Geographical Societys besiddelse.

Note
1 <http://www.rgs.org>

Biblioteksstatistik 2003 – stor aktivitet, mindre personale

Af Kirsten Krogh Kruuse
kin@asb.dk

Biblioteksstyrelsen offentliggjorde i juli biblioteksstatistikken for 2003. Statistikken er i lighed med tidligere år opdelt i folkebiblioteksstatistik og forskningsbiblioteksstatistik.

Statistikken for de 17 største forskningsbiblioteker viser, at det samlede antal udlån inklusive fornyelser er stigende, og antallet af fornyelser var i 2003 oppe på næsten samme niveau som antallet af førstegangslån. Antallet af elektroniske udlån (download) er dog genstand for den største vækst. Her er tallet mere end firedoblet siden 2000.

Antallet af interurbanudlån er ligeledes stigende, men kun i kraft af vækst i fornyelserne. Det er blevet nemt at forny sine lån elektronisk, og det får indflydelse på vanerne.

Antallet af elektroniske seriepublikationer er ikke overraskende stadigt stigende, og tilsvarende er antallet af trykte seriepublikationer faldende. Samlet set er antallet af trykte seriepublikationer ved forskningsbibliotekerne dog stadig større end antallet af elektroniske.

Forbruget af personale har siden 1994 været støt stigende frem til 2000. Herefter kan man se, at nedskæringerne slår kraftigt igennem, og personaleforbruget var i 2003 mindre end i 1994. Biblioteksstatistikken kan ses på Biblioteksstyrelsens hjemmeside: www.bs.dk.

Biblioteksstyrelsens strategi for biblioteksudvikling

Biblioteksstyrelsen, som i Finansloven er tillagt et ansvar for biblioteksudvikling, har sammenskrevet et arbejdsrapport med en beskrivelse af de strategiske indsatsområder og arbejdsopgaver. Arbejdsrapporten, som i den nuværende udgave dækker 2004-2005, ligger på Biblioteksstyrelsens hjemmeside www.bs.dk og vil blive revideret årligt.

Samspelet mellem forfatter, tekst og publikum

Interview med adjunkt Jack Andersen
Danmarks Biblioteksskole
jan@db.dk.

Af Bodil Christensen

Jack Andersen forsvarede i foråret sin ph.d.-afhandling om social organisering og vidensorganisation på Danmarks Biblioteksskole.

Bodil Christensen
Informationsmedarbejder
Danmarks Biblioteksskole
bc@db.dk

Studiet af vidensorganisation har været præget af søgning efter teknikker frem for at undersøge vidensorganisationens rolle i en social praksis. Jack Andersen ser nærmere på kommunikationsteknologien, Jürgen Habermas' offentlighedsteori og genreteori, og underbygger hermed forbindelsen mellem social organisering og vidensorganisation. Han analyserer endvidere vidensorganisationens rolle i videnskabelig kommunikation bl.a. ved at se nærmere på videnskabelige artiklers indeksering i forhold til deres retoriske aktiviteter. Den præcise titel på afhandlingen er: *"Analyzing the role of knowledge organization in scholarly communication: An inquiry into the intellectual foundation of knowledge organization."*

Hvilken interesse kan en forskningbibliotekar have for din ph.d. afhandling?

Hvis man i sin daglige praksis kommer i tvivl om, at ens arbejde gør en forskel, så tror jeg faktisk min afhandling kan være med til at give et nyt og måske forfriskende indspark i debatten om vidensorganisation. Man behøver ikke være enig med mig, men jeg vil gerne have, man tænker lidt mindre i systemer og lidt mere i de sociale sammenhænge, som systemerne er en del af. Min afhandling handler jo helt konkret om videnskabelig kommunikation, så jeg håber, den kan bidrage til en refleksion i forhold til dagligdagen og dagligdagens etablerede praksis i forskningsbiblioteker.

Når jeg eksempelvis i min afhandling foretager tre næranalyser ('close readings') af konkrete dokumenter, så argumenterer jeg som underviser og forsker. Mit postulat er, at vi kan lære meget mere om dokumenter og deres aktiviteter og

dokumentet tilstrækkeligt grundigt, som f.eks. litteraturvidenskab gør. Man skal forstå dokumenterne; Hvad vil de og hvorfor og med hvilke midler? Hvis man går et spadestik dybere ned, får man et mere koncentreret fokus i stedet for den mere

Hovedproblemet er, tror jeg, at man ved utrolig lidt om, hvad man indekserer

dermed få et bredere funderet grundlag for at indeksere dem. Jeg ved selvfølgelig godt, at man ikke lige giver sig til at ændre praksis. Der er en nødvendig konservatisme og en række konventioner, der selvfølgelig ikke lige pludselig kan laves om. Men med min afhandling vil jeg gerne give et bud på, i hvilken retning det måske kunne ændres, og jeg tillader mig da også at bringe disse problemstillinger op i min undervisning, så de studerende får nye vinkler at forholde sig til.

Hvad er der galt med den måde, der indekseres på i dag?

Vi må prøve at indfange dem, der skriver, og det, de skriver om. I min afhandling er videnskabelig kommunikation kun en case. Hovedproblemet er, tror jeg, at man ved utrolig lidt om, hvad man indekserer, bl.a. fordi man inden for biblioteks- og informationsvidenskab ikke studerer

abstrakte tilgang. Jeg plæderer for, at studiet af indeksering bliver mere tekstnært, og at man arbejder mere med form/indhold aspektet. Vi må helt derhen, hvor vi ser på, hvordan dokumenter og genrer virker i verden. For mig er det egentlig ret jordnært, og der er forskningsbiblioteker, der har ønsket at få et eksemplar af min afhandling!

Vi må blive bedre til at anskueliggøre, at teksten har en agenda, og hvordan den har en agenda. En sagtekst skriver til nogen om et specifikt sagsforhold med henblik på at påvirke eller ændre noget. Her er det, jeg mener, man måske med indekseringen skulle arbejde henimod at forsøge at karakterisere tekstens virksomhed, dens argumentation eller argumenter. I min undervisning opfordrer jeg de studerende til at forholde sig kritisk til den indeksering, der er foretaget, og undersøge, hvad der

argumenteres for i teksten. Hvad vil den her artikel, og hvorfor er den indekseret, som den er? Tekstens virksomhed er et overset aspekt, som vi i langt højere grad bør tage op til diskussion.

Bruger du problemstillingen i din undervisning?

På masteruddannelsen har jeg faktisk allerede taget emnet op. Jeg gav eksempelvis et hold en tekst på fem sider med henblik på at vise de studerende, hvilken tjeneste vi kan gøre tekster, hvis vi går dybere ned i dens argumenter.

Her fik de studerende for første gang mulighed for at stille spørgsmålsteg ved, hvorfor en given tekst lige var blevet indekseret som den nu var og diskutere de ord, der var blevet brugt. Vi diskuterede blandt andet, om man måske kan gøre teksten en bjørnetjeneste ved at kopiere titlen blindt, og om den valgte indeksering overhovedet gør dokumentet en tjeneste! Vi må se i øjnene, at indeksering ikke kun kan være en automatisk proces, den skal indeholde en vis grad af refleksion.

Jeg forsøger i min undervisning at give de studerende et kvalitativt indspark, der kan holde diskussionen i gang. Og der er meget intuition i processen, som man ikke skal underkende. Lidt populært sagt kan man sige, at jeg prøver at uddanne i dokumentbevidsthed.

Man kunne også lidt kættersk prøve at lege med den tanke, at alle folkebiblioteker skulle indeksere selv og gå uden om DBC! Nogle tekster er ret åbenlyse. I fagtekster er fortolkningsfriheden ret lille. I skønlitteraturen er der større åbenhed. Under alle omstændigheder gælder det om at få udviklet en større dokument- og genrebevidsthed, fordi genretilhørsforholdet lægger en begrænsning på, hvad der egentlig kan siges om et givet dokument, og fordi den virkelighed, den praksis, der møder mange studerende, består af en verden af dokumenter og information, der på hver sin måde forsøger at påvirke omverdenen igennem bestemte former for argumentation(er).

Dette må man forholde sig til, når man agerer som formidler af information og kultur. Når det for dokumenter selv er vigtigt at have et budskab, et argument, er det vigtigt, at argumentet/argumenterne ikke forsvinder i indekseringen af dokumenterne, idet argumenter jo er selv samme dokumenters kapital, og det er denne der skal formidles med henblik på videre brug af dokumenterne.

Kort sagt: Jeg argumenterer for, at vi inden for biblioteks- og informationsvidenskab, og inden for vidensorganisationsstudier konkret, skal tænke mere i retoriske baner, hvad angår dokumenter og formidling af dem, i tillæg til den såkaldte 'aboutness'-attitude, fordi man med en retorisk tilgang netop placerer sig i samspillet mellem forfatter, tekst og publikum, og det er lige præcis denne treenighed, vidensorganisationsaktiviteter på en og samme tid foregår indenfor og er konstitueret af.

Man kunne også lidt kættersk prøve at lege med den tanke, at alle folkebiblioteker skulle indeksere selv og gå uden om DBC!

ABSTRACT af Jack Andersens afhandling

I denne afhandling analyserer jeg forholdet mellem social organisering og vidensorganisation. Denne analyse foretages på to niveauer. Det første niveau belyser igennem tre kapitler dette forhold. Igennem en belysning af, hvordan kommunikationsteknologier har indvirket på former for sociale organiseringer, argumenterer jeg for, at vidensorganisation er historisk betinget af disse former for sociale organiseringer.

I næste skridt indplacerer og analyserer jeg vidensorganisation i lyset af Jürgen Habermas' offentlighedsteori. Jeg argumenterer for, at denne kan ses som en fundamental vidensorganisationsmodel. Ved at trække på teorier om genre

og virksomhedssystemer, underbygger jeg yderligere forbindelsen mellem social organisering og vidensorganisation ved at forsøge på at integrere disse med vidensorganisation.

På det næste niveau analyserer jeg specifikt vidensorganisationens rolle i videnskabelig kommunikation. Dette gør jeg ved at foretage retoriske analyser af udvalgte videnskabelige artikler samt at se på, hvordan indekseringen af disse artikler responderer på og medierer artiklernes retoriske virksomhed. Dette behandles som et spørgsmål om, hvordan vidensorganisation kan bidrage til at tilskrive dokumenter erkendelsesmæssig autoritet. Artiklerne bliver betragtet som det medierende led mellem social organisation og vidensorga-

nisation.

Jeg konkluderer, at forholdet mellem social organisering og vidensorganisation skal forstås mere dybdegående, hvis vidensorganisationens rolle i menneskelig virksomhed baseret på produktion og brug af dokumenter skal kunne retfærdiggøres og underbygges.

På indersiden af Jacks afhandling kan man læse følgende citat:

'In dreams begin responsibilities'

Delmore Schwartz

– Det har jeg valgt, dels fordi det er smukt, men også fordi det siger noget om forskning; nemlig at det ansvar man har overfor og i forskning netop begynder i drømmene eller tankerne. Det er da meget simpelt!

Lovbekendtgørelse om ophavsret

Kulturministeriet udsendte den 30. juni 2004 Lovbekendtgørelse nr. 710, hvori de seneste ændringer til lov om ophavsret fra december 2003 og maj 2004 er indarbejdet. Lovbekendtgørelsen kan læses på Kulturministeriets hjemmeside: www.kum.dk/sw5905.asp.

Rettelse

I DF Revy nummer 5, 2004, side 6, bragte DF Revy en omtale af Dødens Triumf på Statsbiblioteket. Ved det ledsagende foto manglede navnet på fotografen, som var Martin Lund, Statsbiblioteket.

I samme nummer manglede navnet på fotografen til billederne fra Kuopio-konferencen på side 11 og 12. Fotografen til disse to billeder var Risto Juvonen. DF Revy beklager fejlen.

Årsberetning 2003 fra Det Kongelige Bibliotek

Af Kirsten Krogh Kruise, kin@asb.dk

Det Kongelige Biblioteks resultatkontrakt med Kulturministeriet for årene 2003-2006 bærer overskriften *For forskning, brug og oplevelse*. Overskriften afspejler meget godt de mangesidede opgaver, der udføres af biblioteket, og som er beskrevet i årsberetningen for 2003. Her er både nationalbiblioteksfunktion, universitetsbiblioteksfunktion, særksamlinger, museer, kulturafdeling og forskning. Der er kunder i butikken, og de gør flittigt brug af varerne – en 32 procents stigning på det samlede udlån fra 2002 til 2003 taler for sig selv.

Der er sket en forskydning i brugen af materialerne, så det nu er de elektroniske udlån, der dominerer. At der stadig er stor efterspørgsel efter de trykte materialer, kommer til udtryk i en brugerundersøgelse, foretaget i 2003, hvor kun en tredjedel af de adspurgte har svaret, at biblioteket har materialet hjemme, når de ønsker det. Den nye resultatkontrakt har imidlertid

givet mulighed for at øge materialeanskaffelserne på nationalbiblioteksområdet. Desuden vil Det Kongelige Bibliotek satse på at udvide den digitale andel af bibliotekets samlinger.

Arbejdet med bevaring af kulturarven har ført til *Bevaringsplan 2010*, som har til formål at bevare bibliotekets samlinger bedst muligt for eftertiden, og i samarbejde med Statsbiblioteket skal der nu udarbejdes en rapport til Kulturministeriet om sikring af den digitale kulturarv på Internettet.

Det Kongelige Biblioteks årsberetning afspejler den nye funktionsinddelte organisation, som blev indført fra 1. januar 2003. Alle funktioner har bidraget til beretningen, som i øvrigt er udbygget med en række fokusartikler om forskellige temaer. Beretningen er gennemillustreret med bladtegneren Claus Seidels stemningsbilleder fra biblioteket.

Der arbejdes på Læsesal Nord i Det Kongelige Bibliotek. Illustration: Claus Seidel.

Det Kongelige Biblioteks årsberetning er tilgængelig i elektronisk form på: www.kb.dk/kb/annrep/2003.pdf.

Et resume af beretningen findes på: www.kb.dk/kb/annrep.

Teol-netværket

Af Katrine Raatz

Idéen om et Teol-netværk blev fostret i slutningen af 2003, og det første møde fandt sted 15. januar 2004. Teol-netværket udgøres af bibliotekarer og fagreferenter ved forskningsbiblioteker med teologi og religionsvidenskab som fagområde.

Katrine Raatz

Bibliotekar

Bibliotekssektionen, Det Teologiske Fakultet
Københavns Universitet
kmr@teol.ku.dk

Foreløbig har vi holdt to møder, hvor vores primære dagsordenpunkter, ud over at lære hinanden at kende, har været følgende:

Accessionspolitik

For at kunne tilbyde den bedst mulige service for vores brugere (primært forskere og studerende) er det i tider med vigende budgetter vigtigt, at vi sætter fokus på indkøbspolitik. Foreløbig har det resulteret i kumulerede lister over dels hvilke tidsskrifter og dels hvilke monografier, der abonneres på. Tanken er, at listen kan bruges til at koordinere ”hvem der køber hvad”, hvis noget skal opsiges.

Udlån/fjernlån (hurtige låneveje)

Vi har fået kortlagt, hvordan fjernlånet er organiseret i henholdsvis København og Århus.

Elektroniske produkter

Der arbejdes på fælles anskaffelser gennem DEF. Bl.a. har vi talt om en nordisk licens til Luther Werke-online.

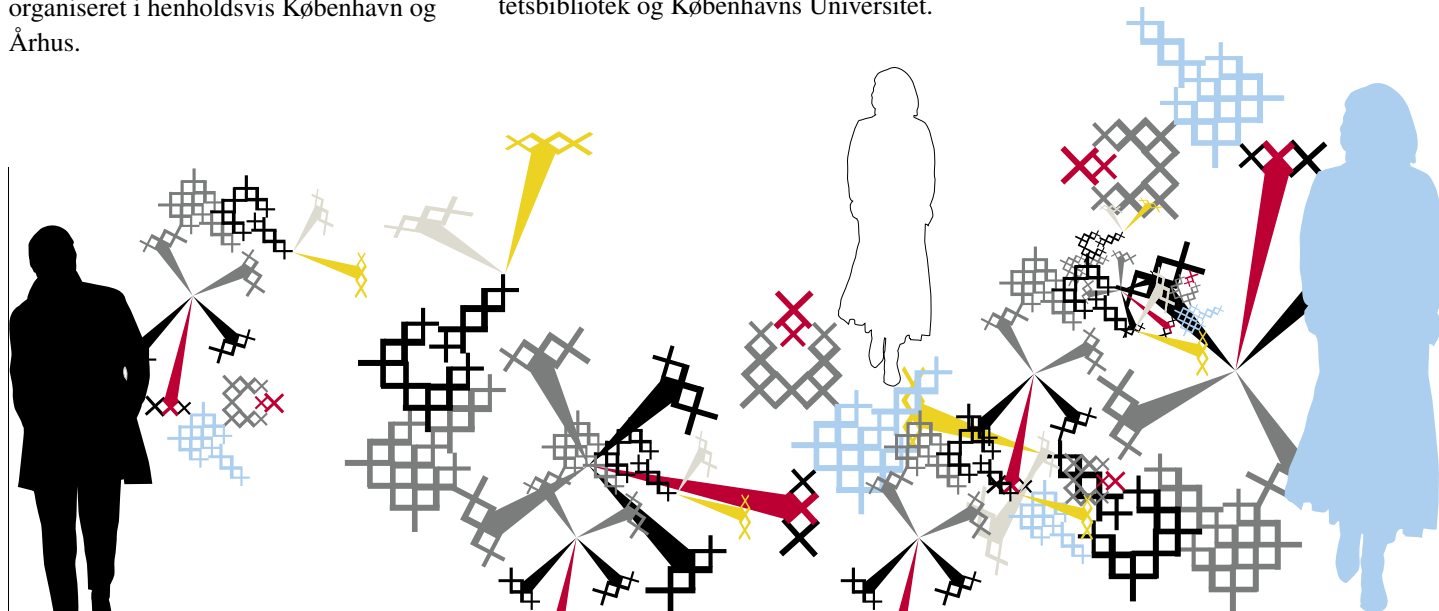
Teologiportalen

Løbende orientering om, hvad der sker med projektet, som startede som et DEF-finansieret forsøg (www.teologiportalen.dk/index.php).

Netværket er meget nyt, men vi har allerede haft stort udbytte af at lære hinanden at kende, få diskuteret og talt om forskellene, som f.eks. er vældig store, når vi taler om, hvilket samarbejde der fungerer mellem henholdsvis Statsbiblioteket som universitetsbibliotek og Århus Universitet og Det Kongelige Bibliotek som universitetsbibliotek og Københavns Universitet.

Det vil være oplagt at tage flere emner op efterhånden. Bl.a. vil undervisning i brug af biblioteker og informationssøgning inden for vores emneområder være velegnet.

Vi ved endnu ikke, hvad den ideelle sammensætning af netværket vil være. Hvor bredt skal vi ud, uden at det går ud over et tæt samarbejde? Men vi er naturligvis interesserede i at høre fra andre med interesse for netværket samt at få gode idéer bragt på banen. Foreløbig har vi planlagt en temadag i oktober, hvor alle interesserede med tilknytning til en eller anden form for teologisk/religionshistorisk bibliotek er meget velkomne. Se annonceringen på næste side.

Temadag for Religiøse Biblioteker

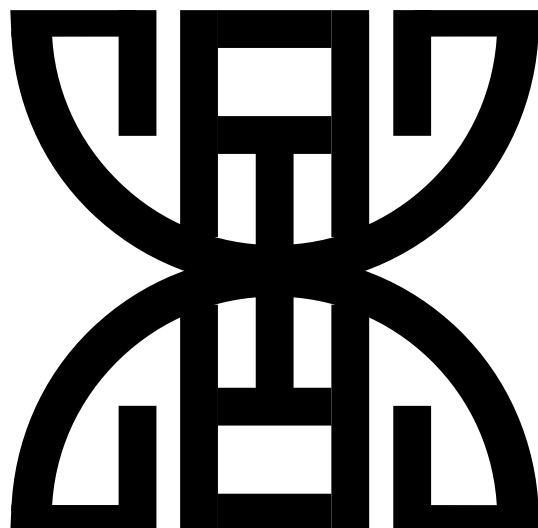
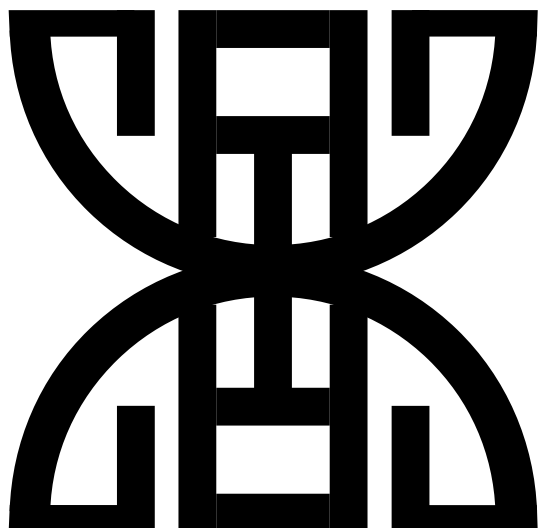
Mandag den 25. oktober 2004

På Statsbiblioteket &
Det Teologiske Fakultets Bibliotek
Tåsingevej 3
Århus

Tilmelding senest 18. oktober til
Birgitte Langkilde
Statsbiblioteket
bl@statsbiblioteket.dk

PROGRAM

10.00	Modtagelse og kaffe (Statsbiblioteket)
10.30	Velkomst og præsentation af netværket v. Henrik Laursen
10.45	De katolske biblioteker i Danmark 1536-1962 v. Helge Clausen
11.30	Stiftsbibliotekerne v. Hans Michelsen, Sjællands Stifts Bibliotek
12.00	Frokost
12.45	Forskningspublicering v. Ellen Knudsen
13.15	Hvad skal vi med et netværk? <ul style="list-style-type: none">• Teologiportalen og internationalt samarbejde v. Henrik Laursen• Konsortier og licenser v. Susanne Krag• Ideer og diskussion. Oplæg v. Birgitte Langkilde
14.00	Kaffe
14.15	Besøg på det Teologiske Fakultets Bibliotek, hvor vi bl.a. skal høre om chipsning af bøger og døgnadgang
15.30	Slut

MØDEKALENDER

SEPTEMBER	09. – 10.	Roskilde	DF's 27. årsmøde Yderligere oplysninger: www.dfd.dk
	12. – 17.	Bath	ECDL2004. European Digital Library Conferences Yderligere oplysninger: www.ecdl2004.org .
SEPT/OKT	30. – 02.	Trondheim	6th Nordic NVBF Interlending Conference Yderligere oplysninger: www.dpb.dpu.dk/nvbf/nvbf.html
OKTOBER	10. – 12.	London	Internet Librarian International 2004. Access, Architecture & Action: Strategies for the New Digital World. Arrangeret af Information Today, Inc. Yderligere oplysninger: www.internet-librarian.com/index.shtml
	15.	Zürich	Symposium on Open Access to Knowledge and Scholarly Communication Yderligere oplysninger: www.oai.unizh.ch
	25.	Århus	Temadag for religiøse biblioteker Se annoncering på side 18.
NOVEMBER	03. – 14.	USA	NVBF studierejse med temaet Digitale referencetjenester Yderligere oplysninger: www.dpb.dpu.dk/nvbf/nvbf.html
	11. – 12.	Växjö	Pedagogik – en professionskompetens! Seminar arrangeret af NORDINFOLIT Yderligere oplysninger: www.nordinfolit.org .
	12.	København	Rätt information i rätt tid: hvordan informerer vi iværksætterne i Øresundsregionen? Temamøde for bibliotekarer og erhvervsrådgivere Yderligere oplysninger: www.infobusinessoresund-net
	18. – 19.	Washington, D.C.	Institutional Repositories: The Next Stage. SPARC workshop Yderligere oplysninger: http://db.arl.org/ir2004/reg/ .
NOVEMBER /DECEMBER	30. – 02.	London	Online Information 2004 Yderligere oplysninger: www.online-information.co.uk

Afsender

DF's sekretariat
Hanne Dahl
Statsbiblioteket
Universitetsparken
8000 Århus C

Returneres ved vedvarende adresseændring

Fra Baglinjen

Erhvervsdag 2004: fra studium til job

Danmarks Forskningsbiblioteksforening deltager igen i år i Biblioteksskolens erhvervsdag for de studerende fra Aalborg og København.

Erhvervsdagen afholdes torsdag den 7. oktober kl. 10-16 på Danmarks Biblioteksskole, Birketinget 6, København.

DF vil på sin stand vise, at forskningsbibliotekerne er udviklingsorienterede arbejdspladser, og at der foregår meget spændende projekter i sektoren. Vi håber at tiltrække nogle unge initiativrige studerende til foreningsarbejdet. Både til det bibliotekspolitiske og til det faglige arbejde i DF's fora.

Som noget nyt har vi besluttet at give et enestående tilbud. Studerende, som melder sig ind i DF nu, vil få medlemskab og DF Revy i resten af 2004 og 2005 for kun 65 kr. Normalt koster et personligt medlemskab af DF 150 kr. om året for studerende.

Så tøv ikke! Meld jer ind nu!

Erhvervsdag 2004 vil gennem udstillinger, workshops og foredrag give de studerende et aktuelt billede af deres kommende arbejdsmarked. De studerende får mulighed for at få personlig kontakt til arbejdspladserne og til de foreninger, der har medarbejdere ved bibliotekerne som medlemmer.

Erhvervsdagen blev sidst afholdt for to år siden, hvor DF deltog for at markedsføre forskningsbibliotekerne som spændende arbejdspladser og samtidig hverve nye medlemmer.

Læs mere om Erhvervsdag 2004 på www.db.dk/studievejl/erhvervsdag2004

Lene Stampe
Næstformand i DF

Studerende, som melder sig ind i DF nu, vil få medlemskab og DF Revy i resten af 2004 og 2005 for kun 65 kr. Normalt koster et personligt medlemskab af DF 150 kr. om året for studerende. **Så tøv ikke! Meld jer ind nu!**